

30 vuotta riitaa rosoisesta Raamatusta

Raamattukeskustelu on ollut kiivasta kirkkomme kentässä jo vuosikymmenten ajan. Joidenkin mielestä Raamattu on vanhentunut ja täynnä menneiden aikojen myyttejä. Sitä väitetään epähistorialliseksi, ja suurin osa Jeesuksen puheistakin on kuulemma keksittyjä. Toisten mukaan taas Raamattu kestää hyvin historiallista tutkimusta. Se osoittautuu luotettavaksi tekstiksi, kun sitä verrataan muihin antiikin kirjoituksiin. Siksi kirkolla on hyvä syy perustaa oppinsa Raamattuun.

Tänä vuonna on sopiva vaihe tarkastella raamattukiihkon nykytilaa. Keskustelun ehdottomasti näkyvin hahmo, Uuden testamentin professori Heikki Räisänen, on nimittäin jäämässä eläkkeelle. Hän piti jäähyväisluentonsa keväällä yliopistolla. Lisäksi monet hänen antamansa haastattelut ovat nostaneet esiin hänen ajatuksiinsa työkauden lopussa.

Erään työkauden historia

Professori Räisänen tuli jo uransa alussa kuuluisaksi radikaaleista väitteistä. Hän hylkäsi Raamatun kirkon opin lähteenä. Professorin mukaan Raamattu sisältää ainoastaan ihmisten omia kokemuksia pyhydestä tai jumaluudesta. Nuo kokemukset ovat kaikki erilaisia. Sen tähden Raamattu ei ole hänen mielestään Jumalan ilmoitusta ihmisille.

Räisänen on säilyttänyt linjansa vuosien varrella. Eräässä viime aikojen haastattelussa tuodaan esille samoja teemoja, joista on keskusteltu aiemminkin. Professori ei voi allekirjoittaa uskontunnustuksen kaikkia kohtia. Tämä on nähty hänen kirjoistaan jo vuosia sitten. Hän ei usko Jeesuksen olevan jumaluuden kolmas per-

soona. Hän ei katso synnin ja sovituksen kuvaavan ihmisen jumalasuhdetta. Hän ei myöskään usko Jeesuksen tulevan takaisin eikä ajattele viimeisen tuomion olevan todellisuutta.

Haastattelusta käy ilmi edelleen se, että Räisänen ei usko historiassa toimivaan Jumalaan. Hänelle Jumala ei ole rakastava ja samalla kaikkivaltias. Perinteinen jumalakuva joutuu väistymään.

Onko Raamatusta mitään myönteistä? Räisänen toteaa, että häneltä on keskustelun varrella pyydetty ankaran kritiikin ohella myös rakentavaa ja myönteistä raamattuohjelmaa. Sellaista hän ei omien sanojensa mukaan ole kuitenkaan pystynyt esittämään. Raamattu on hänelle niin ristiriitainen tai ”rosoinen”, kuten hän uudessa kirjassaan toteaa, että siitä ei enää löydy yhtenäistä sanomaa.

Hajaannuksen keskellä

Tarvitseeko tällaisia rajuja väittämiä listata vielä keskustelun tässä vaiheessa? Se on tarpeellista, koska juuri näitä teemoja professori Räisänen haluaa itse nostaa esiin kertoessaan näkemyksistään työkauden lopulla. Hän haluaa olla johdonmukainen ja viedä ohjelmaansa läpi viimeiseen asti.

Valtion yliopiston professorina Räisällä on tietenkin ollut täysi vapaus esittää minkälaisia näkemyksiä tahansa. Asia ei kuitenkaan ole näin yksinkertainen. Hän on samalla ollut kirkkomme vaikuttaja ja pappien opettaja. Yliopisto ja kirkko ovat Suomessa kietoutuneet toisiinsa.

Radikaalilla opetuksella onkin ollut seurauksensa. Voidaan perustellusti sanoa, että niin sanotulla ”Räisänen kaudella” kirkko on hajonnut suhteessa

Raamattuun. Räisäsen seuraajat yrittävät modernisoida kirkkoa niin, että vanhoja ”myyttejä” Kristuksesta ei enää toisteltaisi nykyajan ihmisille. Toisaalta Raamatulle uskolliset teologit julistavat evankeliumia yhä ainoana tienä pelastukseen.

Tällaisesta hajaannuksesta todistavat niin kirkon tutkimuslaitoksen paljon keskustelua herättäneet haastattelututkimukset kuin julkinen keskustelukin kirkon piirissä. Uskontunnuksesta poikkeavien teologiien määrä lasketaan jo kymmenissä prosenteissa, hieman aiheesta riippuen.

Sama riitaisuus näkyy parin vuoden takaisesta synodaalikirjasta Raamattu ja kirkon usko tänään. Joissain artikkeleissa kyllä todetaan, että raamatuntulkinta ja oppi eivät ole ristiriidassa. Lisäksi teologisia tiedekuntia moititaan siitä, että niissä ei opeteta nuoria lukemaan Raamattua hengellisesti siten, että lukija kohtaa itse Jumalan. Toisaalta kuitenkin monissa artikkeleissa Raamattua pidetään hajanaisena kokoelmana. Sen ohjeilla ei katsota olevan enää merkitystä tämän ajan ihmisille.

Jatkuva kutsu työhön

Onko hajaannukseen lääketta? Riitaisan kirkon keskellä on tehtävä ahkerasti työtä Raamatun kanssa. Teologisen instituutin panos tässä koskee sekä raamatuntutkimusta että yllä mainittua ”hengellistä lukemista”. Raamattu ei hajoa käsiin tieteellisen tutkimuksen edessä. Sen sijaan historia on osoittanut, että ylikriittinen tutkimus on yleensä ollut virheellistä tai puutteellista. Sitä on ohjannut esimerkiksi halu sopeuttaa Jumalan toiminnasta kertovaa Raamattua materialismiin. Tai sen teologiaa on ohjannut uusi vakaumus siitä, että ihminen ei ole syntinen eikä tarvitse sovitusta.

Raamattu on papin tärkein työväline. Jokaisella teologian opiskelijalla on oikeus saada kasvaa kiinni Raamatun opettamaan evankeliumiin, jotta hänellä olisi tulevaisuudessa kykyä ja halua välittää tuo sanoma seurakuntalaisille.

Timo Eskola

Lämmin kiitos mennestä vuodesta. Kiitän kaikkia STI:n ystäviä, esirukoilijoita ja tukijoita. Ilman teitä STI ei voisi jatkaa toimintaansa. Kiitän myös STI:n henkilökuntaa, vapaaehtoistyöntekijöitä ja talkoolaisia. Kiitos myös kaikille opiskelijoille. Kiitos luottamuksesta, ystävydestä, siitä, että olette olemassa. Toivon, että jokainen tuntisi itsensä tervetulleeksi ja voisi hyötyä STI:n palveluista: luennoista, kirjastosta, opiskelupaikasta, yhteydestä, keskusteluista.

Toivotan teille kaikille siunattua Vapahtajan syntymäjuhlaa ja onnellista uutta vuotta! Muistatthän STI:tä jatkossakin rukouksissanne. Ehkä haluatte muistaa STI:n työtä ylimääräisellä joululahjalla, mahdollisuuksien mukaan.

Jumala on meidän kanssamme Immanu El! Matt. 1:23

Henrik Perret